Наше Слово

УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИК
TYGODNIK UKRAIŃSKI
UKRAINIAN WEEKLY

Рік LXVIII **№ 29 (3440) Варшава,** 23 липня 2023 року, Ціна / Cena 5 zł (vat = 8%) INDEKS 366609 ISSN 0027-8254 Інтернет-версія газети nasze-slowo.pl

«Заради кожного життя» – медичний батальйон «Госпітальєри». с. 6

Свято у Хшанові, яке дає силу на весь рік. с. 10

Український «Dance Front» у польській Оструді. с. 12

ISSN 027-8254
29
9 770027 825238

eurasia.pl 0072f9013a

Іван МАЗУРСЬКИЙ
Фото – Тетяна Бакоцька

Українська воєнна міграція на Вармії та Мазурах

Федерація соціальних організацій Вармії та Мазур об'єднує близько сотні членів у Польщі та за її межами. Майже одразу після переходу війни, розпочатої росією проти України у 2014 році, у повномасштабну 24 лютого 2022 року організація розпочала довготривалу акцію допомоги українським воєнним біженцям.

Голова Федерації Бартломєй Ґлушак підкреслює: «Ми – група громадських діячів і організацій, які підтримують людей у складних життєвих ситуаціях, тому й об'єднали всі можливі сили для допомоги Україні. У її складі – неурядові організації, студентське самоврядування Вармінсько-Мазурського університету, публічні установи, фірми, приватні особи та всі інші, хто виявив бажання допомагати Україні в цей трагічний і скрутний для її мешканців час».

Кількість ініціатив та розміри допомоги біженцям, котрі опинилися на Вармії та Мазурах, а також Україні, зокрема військовим, на сьогодні не перерахувати. Приїжджі українці високо оцінюють діяльність групи за відкриття соціальних дитячих ясел і садків, допомогу з житлом, організацію канікул для дітей, лікування, поміч і покриття витрат за присяжні переклади, що необхідні для пошуку роботи чи проходження лікування, оформлення документів для легального перебування тощо.

Федерація співпрацює з іншими суб'єктами, які допомагають українцям: ольштинським Банком харчів, медзакладами, Карітасом, зокрема й УГКЦ, організаціями, що можуть допомогти біженцям із житлом, Ольштинським відділом ОУП.

Дослідження вимушених переселенців

У червні Федерація спільно з науковцями Вармінсько-Мазурського університету в Ольштині організувала у Воєводській публічній бібліотеці семінар на тему «Вимушена міграція, міжкультурна освіта і дії, які служать інтеграції». Як свідчать дотеперішні загальнопольські наукові дослідження, до Польщі від війни втекли переважно представники середнього класу. Польщу вони обрали, бо вважають її близькою не лише територіально, але й ментально до України, і тому, що, на думку респондентів, мови обох країн подібні, а це спрощує спілкування. Дослідження проведено серед 773 осіб.

Докторки гуманістичних і соціальних наук Вармінсько-Мазурського університету в Ольштині Ельжбєта Субоч і Магдалина Стерніцька-Ковальська представили на семінарі результати своїх досліджень, що стосуються українських біженців, які мешкають на Вармії та Мазурах. Вони розпочали їх в листопаді минулого року та

Учасники панельної дискусії: Тетяна Ревенко, Степан Мігус, Йоанна Кастрау, Бартоломєй Ґлушак

опитали 221 особу в Ольштині, Оструді, Ольштинку, Ілаві та Срокові.

Серед воєнних біженців, котрі опинилися на Вармії та Мазурах, переважну більшість становлять жінки – 93%, чоловіків – 7% (насамперед пенсіонери та особи з інвалідністю). Понад половина біженців має вищу освіту (51%), а також професійну (13%) та базову. Серед опитаних кожен третій біженець – це особа віком від 36 до 45 років, потім – від 46 до 55 років, та молодші й старші.

Майже половина біженців заявила, що має середній рівень достатку, тобто їхніх доходів вистачає на забезпечення найосновніших життєвих потреб. Тим часом майже 40% опитаних зазначило, що мусить дуже заощаджувати, а 6% вказало, що живе в бідності. Понад третина опитаних у себе вдома працювала в галузі торгівлі й послуг, 16,3% – психологами й педагогами, 8,4% – технічними працівниками, 8,6% – економістами, 6,8% – це пенсіонери, 6,3% – медичні працівники, майже 5% виконували фізичну роботу, 2,1% були правниками. Майже половина опитаних після втечі до Польщі влаштувалася на роботу, третина її шукає або має обіцяну, інші – безробітні та не шукають роботи. Українські біженці працюють лікарями, психологами, медсестрами, учителями, вихователькими в дитсадках, доглядальницями за хворими або людьми похилого віку. Трапляються також архітектори. Ті, хто не працює, причиною вказують хвороби, інвалідність чи необхідність піклуватися про дітей.

За даними загальнопольських досліджень, 65% біженців працює, тобто близько одного мільйона (отримати PESEL намагалося приблизно 1,5 мільйони).

Учасники семінару

eprasa.pl 0672f9613a

На питання про те, як біженці почуваються на Вармії та Мазурах, половина з них відповіла, що «добре», одна п'ята ствердила, що «дуже добре», а третині – «важко окреслити». Не було жодної позначки біля пункту «погано». Дослідниці з Вармінсько-Мазурського університету запитали про проблеми, з якими стикаються респонденти. Кожен міг вибрати більше, ніж одну. Насамперед це фінансові негаразди (88 опитаних, тобто 21,3%), потім – мовні (81 особа – 19,6%), проблеми зі здоров'ям (63 особи – 15,3%), психологічні (42 особи – 10,2%), професійні (38 осіб – 9,2%), житлові (28 осіб – 6,8%), освітні (14 осіб – 3,4%), з харчуванням (13 осіб – 3,1%), сімейні (12 осіб – 2,9%), інші (3 особи – 0,7%). Частина опитаних (31 особа – 7,5%) ствердила, що не має проблем.

Оцінюючи допомогу уряду, воєнні біженці, котрі перебувають на Вармії та Мазурах, досить критично висловилися щодо служб охорони здоров'я, доступ до яких негативно оцінили 27 осіб (18,1% серед усіх опитаних). Позитивну думку натомість висловили 94 особи, 31 особа не змогла відповісти, а 68 – не користувалися послугами медиків. 16 опитаних (13,3%) негативно оцінюють доступ до ринку праці; тим часом 54 особи дали позитивні відповіді, 31 – нейтральні, 68 опитаних виявилося безробітними. 14 осіб (16,3%) негативно відгукуються про умови проживання, 54 особи вказали позитивну оцінку, 18 – нейтральну, 98 – не відповіли на це запитання.

Біженці високо оцінили проведення дій щодо надання PESEL. Позитивних відгуків було 98,1% (205 осіб). Позитивною є й оцінка права до легального перебування на території Польщі, про що висловилось 95,8% (182 особи). Так само високою є думка про одноразову допомогу – 94,8% (181 особа). Допомогу воєнним біженцям з боку уряду у всіх аспектах як «дуже добре» оцінює 21% опитаних, «радше добре» – 52%, «важко сказати» – 26%. Переважно негативно біженці оцінюють допомогу благодійних організацій у сфері працевлаштування, доступі до медичних послуг, а також речову допомогу. Позитивно ж відгукуються про їхню діяльність щодо організації курсів навчання польської мови, фінансової та іншої матеріальної підтримки.

Психологічна допомога

Окреме питання – це психологічна допомога українцям, які тікали з рідних домівок, рідних країв із травмами, спричиненими жорстокістю російських військових, смертю чи пораненням рідних та близьких. З цими травмами працюють місцеві психологи. Доктор Анджей Кендзєрський, голова Ольштинського відділу Польського психологічного товариства, яке співпрацює з Федерацією, говорив про те, що на сьогодні вони спроможні забезпечити потреби з надання психологічної допомоги 19% біженців. На його думку, ще щонайменше 15% потребує підтримки. Як він запевнив, від серпня, завдяки здобутому фінансуванню, буде можлива мобільна підтримка тих, хто цього потребує. Тобто психологи домовлятимуться про зустрічі та їздитимуть у встановлені місця. До цієї роботи варто було б залучити й українських психологів, яких серед біженців близько десятка. Складніша ситуація з дитячими психіатрами, котрих у регіоні майже немає, а вони вкрай потрібні дітям, що зазнали жахіть війни.

Професорки університету представляють результати дослідження

Серед потреб – інтеграція, допомога біженцям, мовні курси

Під час панельної дискусії, яку вів голова Федерації Бартломєй Ґлушак, а її учасниками були Йоанна Кастрау, уповноважена Вармінсько-Мазурського управління, Тетяна Ревенко, голова Фундації «Два крила», та Степан Мігус, голова Ольштинського відділу ОУП, ішлося про актуальну допомогу та потреби біженців, спроби інтеграції та потреби на найближчий час. Представниця воєводи запевнила, що воєводська адміністрація від самого початку допомагає прибулим на Вармію та Мазури, забезпечуючи житлом, підтримуючи заходи, пов'язані з навчанням дітей біженців, а також сприяє громадським ініціативам, завдяки яким ті, хто цього найбільше потребують, отримують харчі, санітарно-гігієнічні засоби. Воєводська адміністрація також надає допомогу українцям, які страждають від війни в себе на батьківщині. Тим часом лідерка «Двох крил», дякуючи за підтримку, підкреслила, що для приблизно сотні дітей слід організувати відпочинок під час канікул, на що потрібні гроші, а організації необхідні приміщення для проведення відповідної діяльності, зустрічей, курсів тощо.

Голова Ольштинського відділу ОУП підкреслив, що слід пам'ятати не лише про інтеграцію між поляками і біженцями, але також між місцевою українською меншиною та біженцями. Варто теж подбати про курси української мови для осіб зі сходу, півдня й півночі України, які не мають де її вивчати. Добре було б серед українських громад регіону – як приїжджих, так і місцевих жителів – знайти волонтерів, які будуть вести курси з навчання української мови. Із залу пролунав цікавий коментар про те, що польські діти в школах, де навчаються діти біженців, не дуже хочуть інтегруватися. Отже, варто подумати, як організувати цей процес. Було запропоновано, щоб для початку посадити разом за однією партою польського та українського учня.

Війна в Україні, яка триває безперервно від 2014 року, а минулого року загострилася до неймовірного масштабу московськими варварами при млявій реакції цивілізованого світу, для якого росія також є загрозою, приносить величезні людські й майнові втрати не лише в Україні. Вони є, а радше незабаром будуть, у зв'язку з біженцями. Як випливає зі згаданого на початку дослідження, майже 25% опитаних українських біженців хоче залишитися в Польщі, близько 40% ще не визначились й лише трохи більше 30% готові повернутися до України. ●

eprasa.pl 0672f9613a

Українські стрічки під час кінопоказу просто неба

Протягом липня–вересня у Варшаві відбудуться покази фільмів просто неба. У межах проєкту «Під спільним небом» заплановано 15 показів кіно, зокрема фільмів з України.

Серед українських стрічок представлено фільм «Відблиск», режисером якого є Валентин Васянович. Показ цього кінофільму відбувся 19 липня.

16 серпня можна подивитися фільм «Синдром Гамлета» Ельвіри Нєвєри та Пйотра Росоловського. Фільм було відзначено на фестивалях у Локарно та Кракові. Це історія про Україну, що воює, та її героїв. Фільм створено на основі вистави української режисерки Рози Саркісян. Автори переносять глядача на театральну сцену, де п'ятеро головних героїв беруть участь в унікальному проєкті, в межах якого вони намагаються пов'язати їхній персональний досвід із шекспірівським «Гамлетом».

Цього ж дня покажуть українсько-естонський документальний фільм «Казка про Коника». Його автори – Уляна Осовська та Денис Страшний. Ця стрічка розповідає історію колишнього антирадянського активіста, а нині – монаха в миру й художника Анатолія Лютюка, який живе у старовинній кам'яній вежі в середмісті Таллінна.

Ще один український документальний фільм покажуть у межах фестивалю 6 вересня. Це короткометражна стрічка «Птиця» Аліни Максименко. Ця історія відбувається під час пандемії в родині двох жінок – матері та її дорослої доньки. В одній частині будинку розташовано музичну школу матері, де вона проводить онлайн-заняття. У другій – міститься студія живопису доньки. Ці два світи рідко взаємодіють між собою, утворюючи метафору людської самотності. Однак, зрештою, героїнь об'єднує історія смерті Каті, доньки їхньої подруги Інни.

Крім українського кіно, під час показу презентуватимуть стрічки з Польщі, Білорусі, Грузії та Індії.

Покази відбудуться на подвір'ї Мистецької кам'яниці на вул. Фоксаль 11.

Повну програму переглядів можна знайти на фейсбук-сторінці події (II Letni Przegląd Filmowy Pod Wspólnym Niebem).

«Од Русаль до Яна» у Зиндрановій

У Музеї лемківської культури в Зиндрановій на Лемківщині 29–30 липня відбудеться свято лемківської культури й традицій «Од Русаль до Яна». У програмі – тематичні зустрічі, зокрема презентація віршів Павла Стефановського, а також лекції та покази виробів рукоділля. Традиційно кожен учасник зможе відвідати музей.

Заплановано теж концерт гуртів зі Словаччини та Польщі. Цього року на сцені заходу виступить лемківський фольклорний гурт «Розтока», ансамбль «Лем Ми» з Команчі, польсько-лемківський фольклорний гурт «Бурян», словацькі ансамблі «Ґудобна скупина Алеґро» і «Лудова гудба Фогаш» тощо.

У неділю, 30 липня, день розпочнеться зі служби Божої в церкві св. Миколая у Зиндрановій.

Організатор свята – Товариство розвитку Музею лемківської культури в Зиндрановій. Свято відбудеться завдяки гранту міністра внутрішніх справ та адміністрації і співфінансуванню ґміни Дукля.

Майстер-клас із нульовими відходами

15–16 липня в Народному домі в Перемишлі відбулися майстер-класи з художником Ареком Пасожитом. Польський активіст сучасного мистецтва поділився своїми способами роботи «без відходів», а також продемонстрував майстерність у створенні авторського одягу, виготовленого власноруч.

Протягом майстер-класів учасники та учасниці дізналися про такі техніки мистецтва, як створення та відбиток зразка, малювання аерозольною фарбою, а також аерографом. Дводенна подія завершилася створенням спільної колекції переробленого одягу та невеликим показом мод «нуль відходів» у Народному домі у Перемишлі.

Байдарковий молодіжний табір

Вроцлавсько-Кошалінська єпархія УГКЦ уже вп'ятнадцяте організувала молодіжний сплав байдарками. Його маршрут пролягав місцевостями Швеця–Здбиці–Чехинь у Західнопоморському воєводстві. Про це повідомлено на сайті єпархії.

«Ми стривожено і довго очікували на цю зустріч. Отець Руслан зі Старґарда вкотре здійснив бажання молоді та зібрав нас разом. Дорогою ми співали багато пісень та чекали на приємні враження від п'яти незабутніх днів. Зустрівшись, ми були раді побачити одне одного знову. Наша зустріч розпочалася молитвою з отцями Павлом, Андрієм і Русланом. Пізніше хлопці розклали багаття, і ми смажили ковбаски. Ну, і, певна річ, знайомилися з іншими учасниками», – пише Софія Нижник, учасниця сплаву, яка зробила допис про подію на сайті єпархії.

На завершення табору греко-католицький парох зі Старґарда о. Руслан Марцішак вручив учасникам сплаву медалі та подарував футболки з написами «15 річниця сплаву байдарками».

Фото з сайту cerkiew.net.pl / авторка – Софія Нижник

Більше новин читайте на сайті: nasze-slowo.pl.
Опрацював на основі повідомлень Павло ЛОЗА

eprasa.pl 0672f9613a

Степан МІГУС
Фото автора статті

Ольштинський повіт став партнером Рівненського району

Найбільший повіт Вармії та Мазур – Ольштинський – 7 липня офіційно розпочав співпрацю з Рівненським районом України. З ініціативою виступили Рівненська районна рада та держадміністрація.

Це другий закордонний партнер ольштинського повітового самоврядування за майже чверть століття його існування. Першим, 24 роки тому, став Оснабрюк, один із німецьких районів. Нове партнерство зміцнить контакти між Вармінсько-Мазурським воєводством і Рівненською областю, співпраця між якими триває вже понад двадцять років. Протягом цього часу Управління маршалка й сеймику Вармінсько-Мазурського воєводства постійно активно взаємодіє з Рівненською обласною держадміністрацією й обласною радою. Понад десять років із містами Рівненщини співпрацюють Ґіжицько та Добре Місто. У першому випадку – з Дубном, а в другому – з Костополем. Партнерство налагоджено також на рівні ґмін, як, наприклад, у Дивітах, що належать до Ольштинського повіту.

Українська делегація з Рівненського району та представники ольштинського старости. У центрі – ольштинський староста Анджей Абако, віцемаршалок Вармінсько-Мазурського воєводства Мирон Сич та голова Рівненської райради Василь Тимощук

Ольштинський староста Анджей Абако підкреслив, що день підписання договору дуже особливий, оскільки в церквах Польщі й України проводять молитви за поєднання польського й українського народів.

– Нині створюємо нові дружні зв'язки з Рівненським районом, хоч також маємо в нашій спільній історії складні моменти, про які мусимо говорити. Це дуже важливо, що ми, поляки, і ви, українці, хочемо спільно дивитися в майбутнє Європи і побудову демократії та бути там помітними, – говорив Анджей Абако.

Тим часом голова Рівненської районної ради Василь Тимощук попросив присутніх ушанувати пам'ять героїв, котрі віддали життя за Україну, хвилиною мовчання, а далі сказав, що навіть страшна варварська війна, в якій Україна переможе, не зупинить українців перед рішуче обраною дорогою до цивілізованої демократичної Європи.

– Це буде наша спільна перемога, бо це не просто війна України й росії – це війна між добром і злом, між демократією та тиранією, – зазначив Василь Тимощук. – Сьогодні Україні допомагає весь світ. Я ніколи не забуду дня 24 лютого, коли Польща відкрила свої кордони для українських громадян, які втікали від війни, і люди масово допомагали біженцям, як і чим могли й можуть.

Він наголосив, що на території Ольштинщини є теж сильна й численна українська громада, котра широко відкрила свої серця й двері домівок для сотень, якщо не тисяч, біженців:

– За це хочу вам передати слова вдячності від депутатів і мешканців нашого району та від мене особисто.

Віцемаршалок Вармінсько-Мазурського воєводства Мирон Сич, присутній на сесії ради Ольштинського повіту, під час якої відбулося підписання документа, нагадав учасникам, що цей договір є свого роду важливим доповненням міжнародної угоди про співпрацю, яку двадцять років тому підписало Вармінсько-Мазурське воєводство з Рівненською областю. До речі, ініціатива належала Ольштинському відділу ОУП, який розпочав заходи в цьому напрямі ще 1996 року.

– Найважливішими є безпосередні контакти на рівні не лише загальнодержавному, але регіонів, а передусім територіальних структур, що перебувають якнайближче до людей. Зрештою, війна, яка триває, показала, що розраховувати можна на безпосередні міжлюдські взаємини. Пам'ятаймо теж про те, що у Вармінсько-Мазурському воєводстві живе чимало родин, вивезених у комуністичні часи до Ольштинського й інших повітів нашого регіону саме з Волині. Це теж має стати нагодою для роздумів про всі важкі та трагічні моменти, що стосуються обох сторін. Ми маємо показувати всі місця, які пов'язані з трагічними сторінками нашої спільної історії. Можливо, те, чого не вдалося зробити урядам, буде під силу органам самоврядування, – сказав Мирон Сич.

Крім Мирона Сича, участь у події з боку ольштинського самоврядування взяли голова Комісії міжнародного співробітництва сеймика Вармінсько-Мазурського воєводства Тереза Астрамович-Лейк, уповноважений маршалка воєводства в справах національних меншин Марек-Віктор Лейк та Лукаш Бєлєвський – директор департаменту міжнародних зв'язків Управління маршалка Вармінсько-Мазурського воєводства. ●

eprasa.pl 0672f9613a

Валерія ГУРЖИЙ
Фото надані героєм статті,
з сайту та фейсбук-сторінки Госпітальєрів

«Заради кожного життя» – медичний батальйон «Госпітальєри»

На війні, що зараз точиться в Україні, пліч-о-пліч з українськими військовими стоять медики та парамедики. «Госпітальєри» є одним із медичних батальйонів, який працює на фронті. Їхні парамедики є волонтерами і їздять допомагати військовим, беручи відгули чи відпустки за власний рахунок на основній роботі. Більше про медичну допомогу на фронті та складнощі роботи на війні «Нашому слову» розповів парамедик медичного батальйону «Госпітальєри» з позивним «Калаш».

– За яким принципом медики розподіляються по напрямках фронту і чи на всіх напрямках працюють «Госпітальєри»?

– «Госпітальєри» допомагають на всіх точках фронту. На кожному напрямку є декілька або одна бригада чи батальйон, де прикомандировані екіпажі «Госпітальєрів». Це можуть бути екіпажі з медиками або без медиків. Є різні машини, на яких виїжджають екіпажі та які виконують маневрені поїздки. Є пікапи або машини, що можуть проїхати будь-де. А другий вид – це реанімобілі, які повністю укомплектовані всім для екстреної реанімації та доставки до госпіталю. Є багато екіпажів у батальйоні, які їздять на ротації по черзі, між собою домовляються. Є головний координуючий всіх ротацій, він домовляється з усіма бригадами, які потребують нашої допомоги. Вони визначають час, коли буде ротація, і це може бути по-різному: місяць – один екіпаж, місяць – другий, або два тижні – один екіпаж, два тижні – другий. Всі сили, до яких ми приїжджаємо – ЗСУ, Нацгвардія, ТрО, Сили спеціальних операцій – всі вони розташовані по всій лінії фронту. Тобто немає конкретного місця, є екіпажі, які закріплені безпосередньо за частинами.

– На яких напрямках працювали ви?

– Були на Харківському напрямку під час контрнаступу, зокрема в Ізюмі. Були на Запорізькому, Авдіївському. З моїм екіпажем ми були майже на всіх точках, на всіх напрямках фронту, окрім Херсонського.

– Як ви вирішили піти на війну, чи був досвід до цього?

– Я був знайомий з парамедициною ще з 2015 року, навчався на курсах, мав справу з військовою підготовкою. Насамперед я спортсмен, також як чоловік маю певний інтерес до зброї, але ще більше – до медичної справи. Я за фахом не медик, але маю певну кваліфікацію у парамедицині. Що саме мене підштовхнуло піти на війну? Це, мабуть, друзі й товариші, у яких була мотивація, і вони надихнули своїм прикладом. А ще мені просто захотілося поїхати, бо того потребує держава. Я завжди тримаюся людей, які мені близькі, з якими я хочу робити дійсно вражаючі вчинки.

– Коли ви долучилися до «Госпітальєрів»?

– У 2022 році, а до цього мав справу з членами «Госпітальєрів» ще з 2015 року, бо це мої товариші, вони вже були у батальйоні. Я просто офіційно не долучався, а тоді навчався парамедицині.

– «Госпітальєри» надають допомогу не тільки військовим, а й цивільним?

– Там, де ми перебуваємо, є багато людей, які залишаються на деокупованих територіях або територіях, які часто під обстрілами. Вони завжди потребують не тільки медичної, а й гуманітарної допомоги. Це може бути доставка води, їжі або медикаментів, мається на увазі самолікування, бо у людей немає можливості кудись виїхати або їм не привозять ліків у потрібній кількості. Ми допомагаємо, обходимо всі помешкання. Збираємо людей похилого віку, питаємо, що їм потрібно. Можемо привезти ми або наші побратими, чи дати те, що є у нас в наявності. Якщо хтось потребує медичної допомоги, то ми на свій розсуд або допомагаємо на місці, або довозимо їх до госпіталів чи лікарні.

– Знаю, що багато людей відмовляється виїжджати із прифронтових населених пунктів. Чи змінюється

eprasa.pl 0672f9613a

їхня позиція після того, як вони стали свідками поранень чи самі отримали поранення?

– У нас була людина, яка отримала осколкове поранення під час обстрілу містечка «Градами». Це був старший чоловік, якому 63 роки. Людям раз на добу доставляли їжу – хліб, вода, гарячі страви, і от він вийшов за їжею і потрапив під обстріл. Ми були в одному з помешкань, побачили, що йому потрібна допомога, надали її, евакуювали його у госпіталь. І от, коли ми його вивозили, то питали, що йому потрібно забрати, щоб він переїхав в інше місто. А той чоловік абсолютно одразу сказав, що нічого не потребує, що його прооперують, і він повернеться до свого дому. Тобто у тих людей бажання не виїжджати, а навпаки – залишатися на своїх місцях, незважаючи на обстріли і на те, що все зруйновано. Думаю, що є приклади, коли люди бачать поранення або отримують їх і виїжджають. Але так є: хтось хоче виїхати, тільки почувши обстріл, а хтось, навіть отримавши поранення, залишається вдома. Люди не бачать свого майбутнього в інших місцях або просто вперті, хочуть стояти на своєму.

– З якими викликами вам доводиться стикатися?

– Наша робота, напевно, максимально проста. Ми діємо за певними алгоритмами, які ми вивчаємо і яких ми навчаємо. Нам потрібно зробити все можливе за планом дій, не видумувати нічого нового та максимально хутко намагатися зробити все для життя людини, тому ми робимо все швидко і просто. Стикаємося деколи з обстрілами наших евакуаційних точок, з великою кількістю поранених, яких потрібно вивозити на одній чи двох машинах. Зі складного, що треба робити, – це сортувати людей, коли у тебе є три людини у важкому стані, одна людина у неважкому стані і ще одна з декількома пораненнями. Більшість з них треба евакуювати якомога швидше. Найскладніше – це коли є мала кількість транспорту, на якому можна вивезти людей. Тобто складно не надавати допомогу, а доставити швидко до пункту, де його будуть лікувати. До прикладу, екіпаж складається з чотирьох людей і у нас є один автомобіль, тож ми можемо взяти максимум одного важкого, якого ми покладемо на ноші, та три-чотири людини, які будуть сидіти посередині машини.

8-9.

eprasa.pl 0672f9613a

А якщо це якийсь масований обстріл і багато поранених, то зазвичай доводиться залишатися на точці самому або удвох з напарником та чекати, поки людей вивезуть та повернуться назад. Проблема в тому, що на війні мало кваліфікованих парамедиків, які можуть грамотно надавати домедичну допомогу. Бо десь потрібно ризикувати власним життям, десь потрібно не ризикувати життям пораненого і робити все дуже швидко.

– Розкажіть більше про ваш екіпаж, які в ньому стосунки?

– Наш Павлоградський екіпаж – він з мого міста, ми працюємо тільки людьми зі свого міста, ми всі друзі. Мені подобається ставлення людей у нашій команді, які перебувають на момент ротації під моїм керівництвом. Вони дуже поважно ставляться до мене, до мого слова, до моїх пропозицій, як проводити евакуацію та надавати допомогу. Завжди радію тому, наскільки люди можуть залишатися людьми у складних ситуаціях та тішитися маленьким радощам, як-от якась їжа. Коли ми кудись виїжджаємо – то хтось поїхав купив тістечко, привіз колезі – і вже посмішка на обличчі, певна емоція. Я завжди обожнюю, коли люди емоційно «проникають у себе». Коли є сильна-сильна спільна емоція, навіть якщо вона погана, вона залишається у людині надовго – як певні враження, певні почуття – це залишиться у ній надовго. Тому я завжди ціную тільки людські відносини, незважаючи на будь-які обставини.

– Наскільки я знаю, то «Госпітальєри» є волонтерською організацією. Чи є у вас фінансування на препарати, автомобілі, чи є якісь виплати у парамедиків?

– У нас батальйон волонтерський, він досі функціонує лише за рахунок людей, які донатять на медичні потреби й транспорт. Є велика кількість людей, які захоплюються нашою роботою та допомагають фінансово, медійно чи привозять нам якісь гуманітарні вантажі. «Госпітальєри» є, мабуть, одним із найбільш забезпечених медичних батальйонів у нашій країні. Бо у нас велика кількість машинних екіпажів, які мають медичне обладнання та забезпечені тактичною медициною, тактичним спорядженням, формою, ліками, препаратами, є великий автопарк. Але це все за рахунок людей, які допомагають з Європи, США та України. У нас повністю волонтерські екіпажі, які за своїм бажанням, за своїм покликом серця їдуть на ротації зі своєї основної роботи, беручи якісь відгули або відпустку за власний рахунок. Все це робиться за рахунок бажання наших людей.

– Скільки всього людей у батальйоні?

– Було мінімум 600. Але з початку повномасштабної війни у нас збільшилася кількість людей і велика черга стоїть на наші вишколи. На них ми навчаємо людей домедичній допомозі, і після цього вишколу люди мають змогу поїхати на ротації і допомагати рятувати поранених. Зараз ця цифра біля 1000 осіб.

– Скільки часу триває навчання?

– 10 днів повноцінного навчання, де теоретично і практично навчають всього. Я це точно знаю, бо зараз я виконую функцію інструктора цього вишколу. Ми викладаємо паралельно з ротацією на війну.

– Ви казали, що мало медиків, які можуть надавати домедичну допомогу. Як можете оцінити ситуацію на фронті з військовими медиками. Чи є проблеми якісь?

– 100% є проблеми. Не завжди медиків направляють на позиції, де потрібна евакуація людей. Вважається, що евакуацією поранених може займатися звичайний рядовий солдат, бо не завжди медичний склад можна використовувати у загрозливих ситуаціях – медиків мало і їх пріоритетно ставлять у госпіталі. Але з моменту евакуації і до приїзду у госпіталь теж треба надавати кваліфіковану медичну допомогу. Якщо була б змога, щоб медики надавали найпершу допомогу – це було б набагато краще, був би більший відсоток, що поранений збереже життя, бо у багатьох батальйонах евакуацією поранених

eprasa.pl 0672f9613a

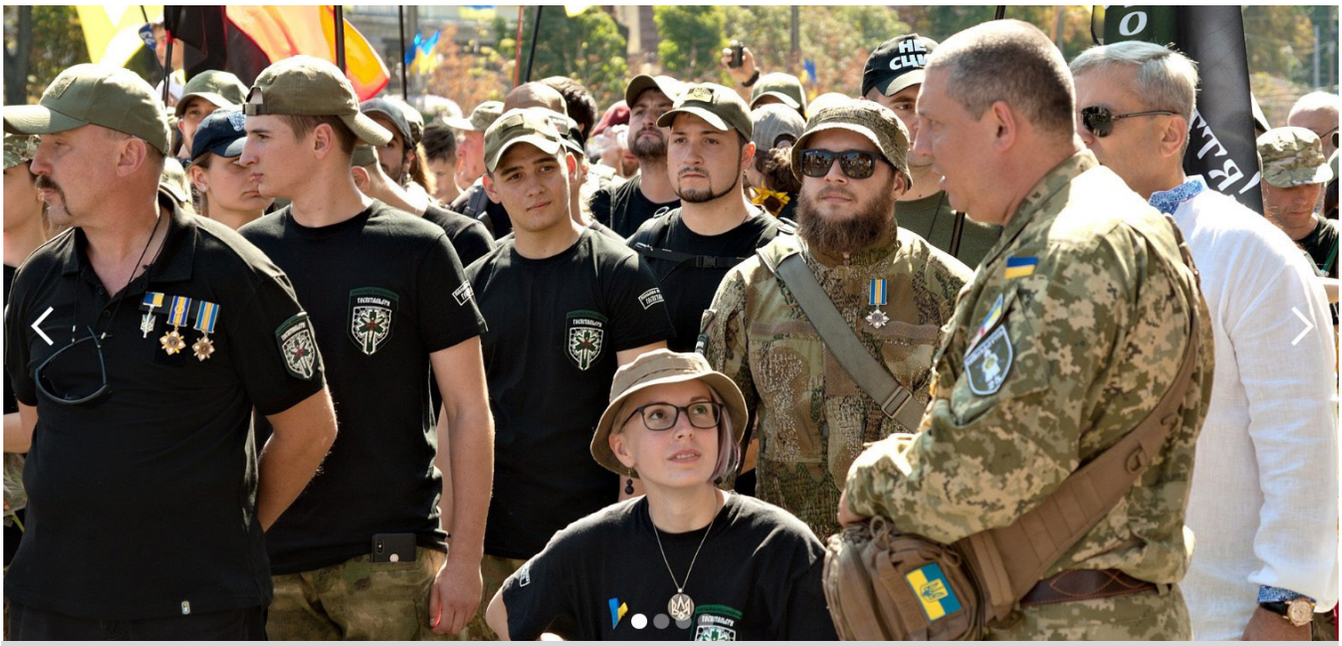

«Госпітальєри» – добровольча організація парамедиків. Була заснована Яною Зінкевич на початку бойових дій в Україні у 2014 році, коли росія анексувала Крим і розпочала бойові дії на сході країни.

Яна Зінкевич – командир медичного батальйону «Госпітальєри», медик-доброволець. Начальниця Медичного управління та реабілітації бійців Української Добровольчої Армії (до 2016 року – Добровольчого українського корпусу «Правий сектор») під час війни на сході України. За період активної фази АТО, починаючи з 2014 року, особисто витягла та врятувала більше двох сотень поранених українських солдатів з передової. Після перенесених операцій та реабілітації пересувається в інвалідному візку.

«Госпітальєрами» проведено 11027 евакуацій (3200 – з 2014-го до 24 лютого 2022 року та 7827 – з 24 лютого 2022 року по квітень 2023-го).

Гасло організації – «Заради кожного життя». І «Госпітальєри» щодня доводять, що це не просто слова.

Дізнатися більше про діяльність медичного батальйону та підтримати пожертвою можна за посиланням: hospitallers.life. Сайт доступний українською, польською та англійською мовами.

Фейсбук-сторінка: facebook.com/hospitallers

та наданням домедичної допомоги займаються некваліфіковані люди. Тому одним із завдань «Госпітальєрів» є навчити хлопців-піхотинців, які виконують найскладнішу роботу на даний момент, надавати кваліфіковану допомогу, бо це повинен знати кожен солдат. Хотілося б, щоб було більше медичних батальйонів, медичного персоналу на війні.

– Чи були ситуації, коли ви були близькі до того, щоб впасти духом, але витримали? Що вам допомогло?

– Не можу нічого сказати, бо такої ситуації, може, ще не було, а може, й не буде. За своїм характером та емоційним складом я не пропускаю через себе ніякі негативні емоції, будь то поранення чи смерть. Я до цього ставлюся як до своєї справи – це професійний підхід – не зважати на рани, на емоції поранених, а робити все за алгоритмами та швидко. Якнайшвидше відпускати від себе емоції, які відчуваєш у момент допомоги пораненому під час війни. Тобто треба морально та емоційно стримувати якісь навіть намагання задуматися про всі ці поранення, війну. Про це думати – це означає поставити «дорівнює» емоційному зриву та депресії, і тому я навіть не ставлю це у якусь ланку своїх думок. Ми завжди у колективі намагаємося підбадьорювати одне одного та ніколи не розмовляємо про негативні фактори. Ми розмовляємо тільки про те, що зробили правильно, що неправильно, що ми могли б зробити краще, що ми зробили дуже круто, що нам потрібно, щоб робити краще, та як круто ми будемо проводити час після війни. Отакі у нас розмови, і я всім рекомендую саме так робити, бо депресія та посттравматичні синдроми – це чекає на кожну людину, яка побувала на війні. Це ще буде дуже поголовна хвороба та стан людей після закінчення війни. ●

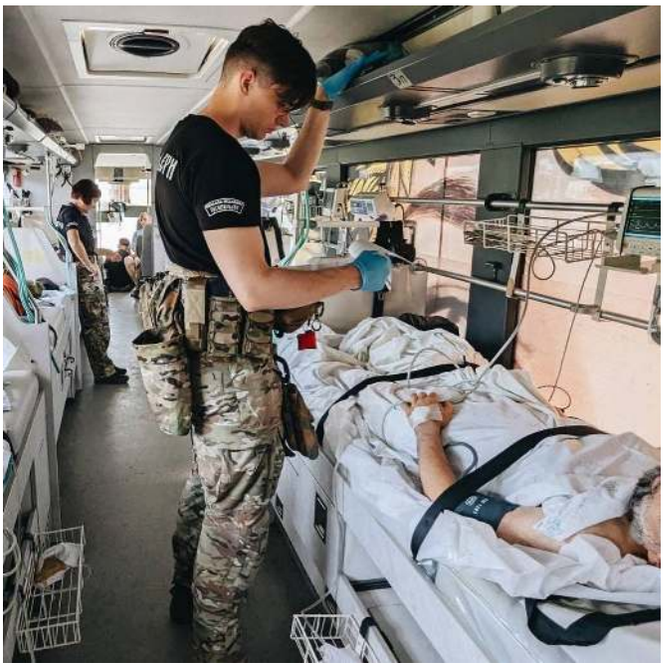

eprasa.pl 0672f9613a

Григорій СПОДАРИК
Фото автора статті

Свято у Хшанові, яке дає силу на весь рік

У Хшанові, на півночі Польщі, 8 липня відбулися урочистості з нагоди Дня св. апостолів Петра й Павла. Божественну літургію очолив владика Ольштинсько-Ґданської єпархії Аркадій Трохановський.

Хшаново символічне тим, що одразу після депортації внаслідок акції «Вісла» о. Мирослав Ріпецький провів тут першу літургію для українців – греко-католиків, вірян церкви, забороненої в комуністичній Польщі. Сюди вони приїжджали молитися, вінчатися та хрестити дітей. Сьогодні парафія в Хшанові, яку очолює парох о. Григорій Столиця, – невелика, але відзначення свята св. Петра й Павла залишається багатолюдною духовною подією. Українці моляться тут перед іконою Матері Божої Неустанної Помочі, беруть освячену воду й предмети релігійного вжитку та об'єднуються за спільною трапезою.

Оля Оринчак приїжджає до Хшанова давно. Говорить, що просто звикла. Можливо, тому, що сюди її ще змалку привозили батьки. А може, тому, що о. Мирослав Ріпецький хрестив її в рідному селі Ліски, ще перед тим, як разом з іншими українцями зазнала горя виселення.

– Я просто хочу тут бути, мені тут добре, – говорить пані Оля. До Хшанова приїжджає також її дочка Дарія. Не лише на свято, але й часто в останню суботу місяця, коли правлять службу Божу в наміренні хворих.

– Бути тут і побачити інших людей, які так, як ти, потребують Бога, – це дає силу на весь рік, – говорить про свято пані Дарія.

До Хшанова із Сілезії приїхали й подружжя Ольги та Мирослава Козій і Ольги та Івана Зради. Ольга Козій говорить, що колись належала до парафії Решель. Відстань і короткий час відпусток довгі роки не дозволяли їм відвідувати Хшаново.

– А це близьке для мене місце – я сюди дитиною приїжджала зі старшою сестрою, – згадує пані Ольга. Для неї важливим є також вшанування пам'яті о. Мирослава Ріпецького. – Він приклад для нас і наступних поколінь, як насамперед шанувати рідне, але й чуже.

До парафії Пєнєнжно колись належала Ольга Зрада. З розповідей батьків знає, що спочатку вони лише у Хшанові могли брати участь у рідній літургії.

eprasa.pl 0672f9613a

– Тато розповідав, що потяг тут не зупинявся, і вони мусили вистрибувати під час їзди, – згадує зворушена пані Ольга. Її чоловік Іван зауважує, що до Хшанова приїхали вперше, але відвідати це місце було їхньою постійною мрією. Церква в його житті має велике значення. Від 35 років займається церквою у Катовицях.

– Тепер завжди, коли повертаємося з півночі Польщі, я мушу, особливо у неділю, зайти до якогось храму – в Доброму Місті, Ольштині чи деінде. Коли там помолюся, то просто почуваюся краще, – говорить пан Іван. Усі разом підкреслюють, що віра та активне служіння церкві для них є дуже важливим.

Хшаново відвідала й пані Катерина, котра належить до парафії Ґіжицько, для якої бути тут – це просто духовна потреба та завжди сильне зворушення.

– Це, напевно, пов'язано з вихованням, бо сюди завжди приїжджали мої батьки, – вважає пані Катерина. Вона не брала участі в прощах до Хшанова від наймолодших років, але з підліткового віку пам'ятає їх як обов'язковий пункт. Спершу вони не мали такого значення, як тепер.

– Думаю, що я просто розвинулася духовно, – пояснює пані Катерина. У Хшанові вона відчуває силу спільноти тих, хто має подібні духовні потреби. – Для мене присутність тут важлива й з огляду на батьків, які через вік не можуть приїхати самі. Отже, я тут трохи від їхнього імені.

Вона додає, що Хшаново – це також її особисте паломництво в наміренні усієї сім'ї й «щоб на душі було легше».

Владика Аркадій Трохановський зауважує, що енергія Хшанова в тому, що люди повертаються сюди, як до джерела, оскільки весь час потребують відновлення з огляду на проблеми як в релігійному, так і національному українському житті.

– Тут у нас завжди наново росте дух і віра в те, що ми разом можемо щось будувати. І навіть, коли потім роз'їдемося по своїх місцевостях, ця енергія до творення спільноти залишається, – наголошує владика. За його словами, цю силу вивільнив о. Мирослав Ріпецький. Владика підкреслює, що до Хшанова приїжджають саме через його історію, оскільки з місцем не пов'язано якесь об'явлення, і це також не санктуарій.

– Однак ми сюди приїжджаємо, молимося і дякуємо тим, хто тоді мав відвагу зробити щось настільки позитивне, – підкреслює ієрарх. Він уважає, що таке відновлення духа й наповнення відвагою бути українцями потрібне й у сьогоднішні неспокійні часи. – Важливо, що ми усвідомлюємо тут, що без спільноти ми є слабкими.

У своїй проповіді під час літургії він, зокрема, закликав мирян до відновлення дерев'яних хрестів окремих парафій, що стоять на прицерковній площі в Хшанові. Ця фізична робота, якщо в ній візьмуть участь особливо представники молодого покоління, має об'єднавчу силу.

– На тих хрестах є назви місцевостей. Мабуть, ми не хочемо, щоб склалося враження, що ми щось занедбали чи були байдужі, – зазначає владика. Він додає, що хрест – це символ, при якому маємо стояти, показуючи свою непохитну віру та зв'язок із рідною українською церквою. Владика зауважив також, що зараз такі події, як урочистості в Хшанові, дозволяють у бесіді обмінюватися думками щодо допомоги Україні. – Це не торги, які показують, хто більше, а хто менше допомагає. Кожен робить це, як вміє й може. Головне, щоб долучалися всі. Щоб Україна відчувала цю допомогу, а ми відчували, що рятуємо українські життя.

Він зауважив, що час, який минув від тогорічного свята, був переповнений болем від війни й кількості жертв в Україні, а також сповнений всебічною її підтримкою. Водночас церква і духовне життя в цей складний період дозволяли розвиватися та пробуджували людяність. Владика розмірковував також про потребу віри в житті людини, навернення й силу релігійної спільноти.

– Людина не може прагнути лише земних багатств. Вона повинна споглядати й на Ісуса Христа. Господь Бог зі своїм словом має бути присутній у нашому житті, – закликав владика Аркадій Трохановський та заохочував до рефлексії над життям вічним. Він підкреслив, що не можна полюбити Бога, якщо спочатку не приймемо й не полюбимо людей, які поруч. Такої відкритості до ближнього, за словами владики, вчили й святі Петро та Павло. ●

eprasa.pl 0672f9613a

Степан МІГУС
Фото – Мирослава Мироненко та Анна Татарченко

Український «Dance Front» у польській Оструді

Близько 700 дітей і підлітків з України та майже десяток учасників із Польщі взяло участь у фестивалі сучасного танцю «Dance Front», що відбувся в амфітеатрі міста Оструда 22–23 червня цього року. Його організували спільно Благодійний фонд «Голос жінок України» у Польщі на чолі з Іриною Шатківською (заснований у Мронґові після початку повномасштабної війни) та танцювальна організація «Dance Mafia Project» з України. Понад 15 років подію проводили в Україні. Через війну, щоб уберегти юних танцюристів від московських ракет, цей популярний захід перенесено до Вармінсько-Мазурського воєводства. Фестиваль проходив під почесним патронатом Аґати Корнгаузер-Дуди, дружини президента Польщі Анджея Дуди.

Міжнародний танцювальний захід зібрав учасників віком від 5 до 18 років, котрих оцінювало незалежне журі, до якого увійшли зірки популярних танцювальних телевізійних проєктів: Ангеліна Забеліна, Вероніка Марчук, Юрій Савка, Роберт Ровінський та голова журі Івона Павлович. У перший та другий день фестивалю було проведено майстер-класи. Той, хто здобув у них 35 і більше балів, мав змогу виступити на фінальному кількагодинному гранд-концерті.

Вітальний лист до учасників надіслала Аґата Корнгаузер-Дуда: «Я дуже рада, що ця музична подія відбувається в Польщі, де наші друзі з-поза східного кордону отримують підтримку й допомогу, яких потребують у зв'язку з війною, що триває на їхній батьківщині. Зі словами вдячності звертаюся передусім до Фонду „Голос жінок України" та організації „Dance Mafia Project", які спільними зусиллями втілили цей проєкт. Дорогі учасники з Польщі й України! Ви молоді талановиті люди. Бажаю, щоб це свято, героями якого ви стали, принесло чимало задоволення та нагород, а, може, насамперед багато радості й прекрасних спільно пережитих моментів, нових друзів, які дозволять долати бар'єри, також такі, як польсько-український кордон. Думаю, що на вашому шляху не буде перешкод, котрих не зможете подолати разом. Я також упевнена, що дружба, яка вас поєднає, допоможе побудувати міцні зв'язки, що триватимуть між нашими народами в майбутньому».

Гранд-фінал українсько-польського дитячого фестивалю «Dance Front» охоплював усі види танців – від традиційних до хіп-хопу й джазу. Раніше в 9 містах України відбулися відбірні концерти, в яких узяло участь понад три тисячі дітей та молоді. До Польщі приїхали найкращі танцюристи з Києва, Івано-Франківська, Львова, Чернівців, Тернополя, Рівного, Хмельницького, Одеси, Ужгорода. У Києві та Одесі до фестивалю також готувалися юні учасники з прифронтових міст України.

Як зазначають організатори, їхня місія – радувати дітей танцями та розвивати сценічні таланти навіть під час варварської війни, що триває в Україні.

– У цей спосіб ми хотіли вберегти дітей та юнацтво від московських обстрілів, але також дати їм можливість

eprasa.pl 0672f9613a

«утекти» принаймні на деякий час від жахіть цієї страшної війни, – розповідає головна організаторка заходу, голова Фонду «Голос жінок України» Ірина Шатківська. – Я висловлюю за це нашу вдячність цілій низці людей і організацій, фірм та установ, які нам посприяли. Усі, хто долучився до здійснення проєкту, доклали максимум зусиль, адже в Україні досі триває війна. Але в такий важкий час українці продовжують жити, працювати, навчатись, беруть участь у змаганнях, із гордістю представляють Україну на міжнародних заходах і тим самим доводять, що вони незламний, сильний народ, який навіть хореографічним мистецтвом спроможний протистояти ворогу.

Мирон Сич, віцемаршалок Вармінсько-Мазурського воєводства, яке долучилося до організації заходу, подякував усім учасникам, а також організаторам і спонсорам, наголосивши:

– Так складається, що, коли батьки, чоловіки, сини захищають Україну від московського агресора, тут, на вармінсько-мазурській землі, чути голос і силу українських жінок. Сюди, де починається Євросоюз, з'їхалась українська молодь, щоб показати красу українського й світового танцю. Одночасно вони продемонстрували тим, хто за сто кілометрів на північ від нас (Крулевецька [Калінінградська] область рф – прим. авт.), що Польща – разом з Україною, що українці й поляки – разом. І це запорука перемоги над усіма варварами XXI століття.

Дуже високо оцінила українських виконавців голова комісії Івона Павлович:

– Я дуже дякую за запрошення на цей фестиваль. Для мене честь брати участь у такій події. Шкода, що у проєкті було так мало учасників із Польщі, але розумію, що причиною могло стати й те, що фестиваль відбувався в час закінчення нашого навчального року. Треба відзначити, що організатори дуже гарно підготувалися до цього заходу. Я на всі сто відсотків упевнена, що діти, які взяли участь у фестивалі, були захоплені та задоволені. А ще додатково нам посприяла гарна сонячна погода. Щодо рівня учасників, то визнаю, що виступала неймовірно здібна, талановита та добре підготована молодь. Не даремно часто доводиться чути, що в Україні дуже гарні танцюристи. І, справді, учасники острудського фестивалю показали надзвичайно високий танцювальний рівень. Це дуже радує, бо, коли людина день-другий виконує обов'язки судді, тоді навіть не зглянешся, як день минув. Я знайшла серед виконавців декілька танцювальних перлин. Траплялося, що були новаторські танці, зокрема контроверсійні. Ми мали нагоду побачити кілька цікавих, дещо відмінних від традиційних виступів. І це дуже добре, що поряд із традиційними танцями з'являються зовсім нові, нетипові, інші, оскільки це забезпечує розвиток. Я, хоч приділяю велику увагу традиції, дуже чутлива до нового, іншого, захопливого. Мені, як судді, саме такі підходи дуже до вподоби.

Усі учасники острудського фестивалю отримали призи та подарунки від організаторів і партнерів, фіналісти – дипломи, а ті, хто «втанцював» призові місця, – медалі. Гран-прі острудського фестивалю здобув народний аматорський колектив сучасного танцю «Алегро» з Чернівців під керівництвом хореографині Анни Мащак-Кіщенко.

Серед інших за участь у фінальних змаганнях та гран-прі боровся український ансамбль пісні й танцю «Думка» з Ґурова-Ілавецького, представивши фрагмент професійно підготованої програми «Не брати, не сестри». Фінальний концерт завершився виступом варшавського рокового гурту «Іззі» на чолі з солісткою Анастасією. Усі його учасники родом з України – Луганська, Одеси, Донецька та Києва. ●

eprasa.pl 0672f9613a

Історичний календар

ЛИПЕНЬ

Підготувала **Олена ГУМЕНЮК**

5 липня 1919 р. в Берліні (Німеччина) народилася Олена Павлівна Отт-Скоропадська (1919–2014), молодша дочка гетьмана Павла Скоропадського. Активна учасниця Гетьманського руху в еміграції. З 1975-го очолювала Союз гетьманців-державників.

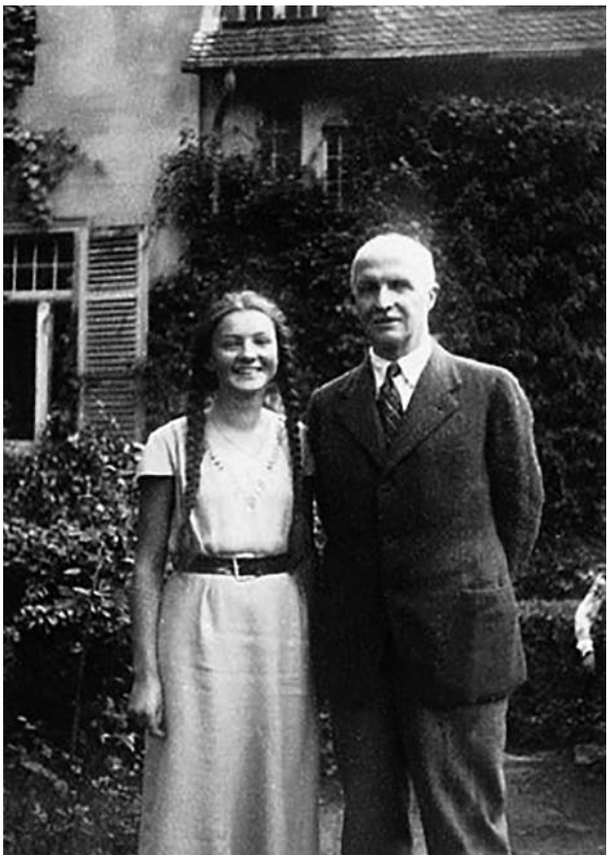

Олена Скоропадська разом з батьком Павлом Скоропадським. Фото з сайту Українського інституту національної пам'яті.

«Я часто з захопленням думаю про своїх батьків. Чого тільки не довелося пережити цим людям за 47 років їхнього подружнього життя! … Я ніколи не почула від матері жодного слова нарікання за втрачені багатства, і від батька також. Це було для них обох несуттєвим. Що боліло в моїх батьків, то це втрата улюблених людей, розчарування в людських стосунках, ненадійність, брак людської доброти й порядності, усі речі, які не мали матеріального виміру, з якими батькам, проте, довелося стикатися протягом усього їхнього життя».

7 липня 1921 р. у селі Верхнє Синьовидне, що на Львівщині, народився Петро Яцик (1921–2001), бізнесмен, меценат, фундатор Міжнародного благодійного фонду «Ліга українських меценатів» та Міжнародного конкурсу з української мови, який носить його ім'я.

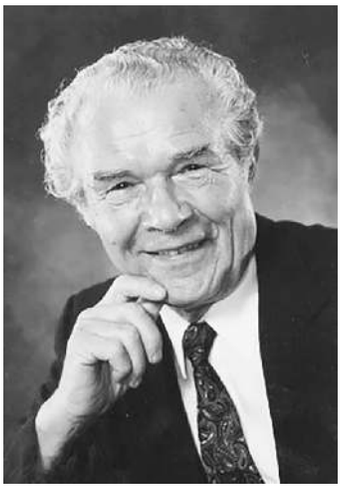

Петро Яцик. Фото з Вікіпедії

Після радянської окупації Західної України у 1939-му Петро спробував опанувати професію машиніста, закінчив у Стрию шестимісячний навчальний курс для залізничників. Але з початком німецької окупації у 1941-му пройшов кількамісячні молочні курси і став працювати інспектором з перевірки якості молочних продуктів у трьох прикарпатських районах, де було аж сім регіональних молокозаводів. Ця робота давала можливість легально вільно пересуватися територією, тож невдовзі Петро Яцик став активним членом українського підпільного руху та зв'язковим Української повстанської армії. З наближенням радянських військ у 1944-му прийняв рішення емігрувати за кордон. «Я не знав, що мене там чекає, але був переконаний, що коли б зміг вижити, я зробив би щось для України. Тому взяв свою торбинку і попрямував у невідоме», – згадуватиме він наприкінці життя.

До Австрії сотні кілометрів добирався пішки. Тут вдалося влаштуватися на молочне підприємство в Санкт-Пельтені, містечку неподалік Відня. Пізніше опинився в Баварії, в таборі для переміщених осіб у Регенсбурзі, де з відзнакою закінчив українську середню школу. Потім вивчав економіку та іноземні мови в Українському технічно-господарському інституті в Регенсбурзі.

Після отримання диплому Петро Яцик подався до Канади. Щоб забезпечити себе, працював посудомийником у ресторані, чистив уночі устаткування після розробки м'яса, контролював процес переробки молока на молокозаводі, торгував меблями і книгами. Але справжній успіх приніс будівельний бізнес. Його приватна будівельна фірма «Prombank Investment Limited» за короткий час стала одним із флагманів на будівельному ринку не лише Торонто, але й усієї провінції Онтаріо. Яцику замовляли будівництво цілих вулиць і кварталів.

Прибутки від бізнесу Петро Яцик вкладав в українську справу. Спочатку в центрі Торонто з'явилася «Арка» – українська крамниця книг і товарів, яка стала популярним місцем зустрічей емігрантів з України. Також він став одним із спонсорів Інституту українських студій Гарвардського університету (США), Енциклопедії українознавства, Центру досліджень історії України ім. Яцика при Альбертському університеті (Канада), Освітньої фундації ім. Петра Яцика (її фонд налічує 4 млн доларів), Українського лекторію в Школі славістики та східноєвропейських студій при Лондонському університеті, документаційного центру в бібліотеці ім. Джона П. Робертса при Торонтському університеті. Коштом мецената видано чимало монографій з історії

eprasa.pl 0672f9613a

України (зокрема переклад «Історії України-Руси» Михайла Грушевського англійською мовою), економіки, політології, медицини, етнографії. Сума його пожертв на українські інституції в західному світі перевищила 16 млн доларів.

В листопаді 1999-го було започатковано Міжнародний конкурс з української мови імені Петра Яцика. Одним з організаторів конкурсу стала заснована ним «Ліга українських меценатів». За останні роки кількість учасників конкурсу сягала 5 млн людей з-понад 20 країн світу.

9 липня 1961 р. у Вінніпезі, центрі провінції Манітоба, на площі Парламенту прем'єр-міністр Канади Джон Діфенбейкер відкрив перший за океаном пам'ятник Тарасові Шевченку, збудований на кошти канадських українців.

Авторами пам'ятника стали художник українського походження Андрій Дараган і місцевий скульптор Роман Ковала. На пам'ятник було зібрано 175 тис. доларів. Шевченка зображено таким, що сидить на камені й замислено дивиться в далечінь, тримаючи на коліні розгорнуту книгу. Бронзова постать поставлена на гранітному постаменті майже кубічної форми. З трьох боків постамент прикрашають бронзові барельєфи: з боків – сцени з «Гайдамаків», «Катерини» та «Невільника», посередині – бандурист, який співає козакам.

Відкриття пам'ятника перетворилося на величезне свято для української громади. На площі зібралося близько 50 тисяч осіб. Комітет українців Канади закупив для маніфестації дві сотні синьо-жовтих прапорів. Фігура поета була закрита прапорами Канади та України.

Урочистості розпочалися з богослужіння у греко-католицькому храмі. Далі колона рушила на площу. На відкритті виступили члени Конгресу українців Канади, канадські міністри, митрополит Іларіон (Огієнко). Голова провінції Манітоба Дюфферайн Роблін у своєму виступі пообіцяв, що відтепер українську мову вивчатимуть у місцевих середніх школах на рівні з англійською.

Відкриття пам'ятника Тарасові Шевченку у Вінніпезі 1961 року. Фото з сайту Укрінформ.

Пам'ятник урочисто відкрив прем'єр-міністр Канади Джон Діфенбейкер, який у своїй промові наголосив: «Якби живий Шевченко був тут сьогодні з нами, він би побачив плоди своєї творчості. Він би побачив волю, що нею втішаються на цій землі люди його народу. Він би подумав про народ на рідній землі, який все ще не має права вільного визначення своєї долі. Як він зазнавав тиранії за його днів, так тепер не мають свободи його численні сини».

Хто такі українці з Польщі? Яка їхня історія і доля?
Яка їхня ідентичність та що її формувало в період Польської Народної Республіки і формує досі?
Які виклики ставить перед ними нинішня політична ситуація в Польщі?
Який їхній внесок у розбудову демократичної Польщі?
Зрештою, що для них Україна?

Книга «Сплетення. Розмови про українців із Польщі з Петром Тимою» несе відповіді на ці та багато інших запитань. «Книжка створена з турботи про те, щоб, відповідно до близького мені етосу, який сповідував Яцек Куронь, після 1989 року українки та українці з Польщі сприймалися і визнавались як повноправні громадянки та громадяни, а їхні драматичні історії від II Речі Посполитої, ПНР та III Речі Посполитої, до того, як вона була також частиною польської історії», – каже Іза Хруслінська, авторка книги.
Ціна 1 примірника з висилкою поштою **50,00 зл.**

Замовлення просимо надсилати на адресу ТОВ «Тирса»:
TYRSA Sp. zo.o.ul. Kościeliska 7, 03-614 Warszawa
email: **tyrsa@hot.pl** тел. **+48 |22| 679 95 47**
або вплачуючи рівновартість кількості замовлених примірників на банківський рахунок:
TYRSA Sp. z o.o., Warszawa Nr 95 1160 2202 0000 0000 3170 4029
чи поштовим переказом, з позначенням, скільки примірників замовляється.

eprasa.pl 0672f9613a

Борис ЛЕМКІВСКИЙ

Рушыл поізд в далеку дорогу…

Подорож поіздами молодых моіх років была о небо весільша од сесой з пісні выдвигненой до наголовка, але и так далеко єй до гнешнього комфорту. Но штож, як сьвіт сьвітом подорож была, єст и буде нерівна вчерашньому мандруваню. Медже нима а наголовковом пісьньом найбільшу ріжницю роблят невыгідны вагоны, ци час їзды (хоц не сут без значыня), а ціль подорожы. Нич о тім не знам, жебы дакого члена мойой родины везено на далекий Сибір и то без можливости повороту, як сесого молодого Украінця в сьпіванці. Невелика частинка родины в 1945 році выіхала до СССР на Радяньску Украіну, так як сибіракы іхали в товаровых вагонах и высідали не на стациях, а в щырім поли, нещыро принимаючым іх так, як Сибір зосланців (правда, на Украіні было дуже теплійше). Занедовго в такых вагонах на Захід іхали нашы родиче и дідове, нихто не знал де іх везено. Знала лем номен омен народня влада пеерелю, заплянувала, зорганізувала и аджи заплатила за іхню подорож.

Подорожуваня товаровыма вагонами знам лем з оповідань, іздил єм юж лем особовыма и поспішныма потягами, другых не забуду ниґда. Не зато, же потрафили ся гідні зпізнити, повірте, сесе не было найгірше. Два переізды врыли ся глубоком бороздом в мою тяму, оба початок мали на вроцлавскым двірци. Нераз од тамаль їхал єм до Любліна, од співподорожуючых чул єм нераз, же іхаме на Украіну, але я не о тім. Іхал єм на сесию, наступного дня мал єм приступити до іспиту. Народа было купета, кєд лем підставили потяг, в люди якбы дакє лихо вступило. Подумал єм, сідити не мушу, адже не пхам ся и стою си спокійні на пероні, кєд час одізду юж надходил, зачал єм глядати вільнійшого вагона, але ніт такого. Роззерам ся и виджу, же не лем я не можу достати ся до жадного вагона, на пероні остає ищы гідні народа. Думам, не єст добрі, більшіст резигнує, дехто иде юж в сторону сходів до двірця, поізд помаціцькы рушат, товды вояк вскочыл на сходкы, а я за ним. Іхаме помали, стоіме на зовні при отвертых дверьох. Просиме о зробліня місця, жебы мочы хоц двері заперти, але нихто ся ани не рушыт, здає ся, же люде не годны поступити ся ани на йоту. Стация остала юж за плечами и локомотива жене штораз скорше, а мы з вояком дальше стоіме на зовнішніх металевых східках, а я ищы з великым наплечником. Пришол кондуктор и ся зачало, хоче затримати потяг и нас высадити, бо не можна іхати з отвертима дверми, люде дальше ні ду ду, нихто ани ся не рушит. Якбы не стоял зо мном вояк, не поіхал бым дальше. На наше щесьця кондуктор был в войску и барз добрі знал, же за спізнений поворот з перепусткы вояк дістане гарешт, отворил умивальку и людям казал глойти, так само як и до убікациі. Завдякы тому щасливі оба з вояком доіхали сме там, де сме плянували. Аж до Катовиц іхали сме як сьледзі в бочці, пак лем кус лацнішше ся зробило, бо новых подорожных было дешто лем менше од высідаючых.

Ниґда не забуду и їзды до Кошаліна, з Вроцлавя аж до Познаня іхал єм на єдні нозі. Прібувал єм ся пересунути, бо пані, яка посьлідня всіла до вагона, хотяча заперти двері до вагона, не мала де валізкы поставити. Кєд єй поставила, на підлозі не было місця для мойой другой ногы, пак мусіл єм єдну цілий час сперати на обудові коритажового огріваня. Был єм юж по вышше описаній їзді до Любліна на сесию, адже за Познаньом з умивалькы (в котрі вода и так юж ся скінчыла) зробил єм си «кушетку».

Ниґда не забуду и єдной їзды по зимові сесиі, з Любліна до Кракова іхал єм в неогріваным вагоні, а зыма была по фрасі. Зуб на зуба не міг трафити, так телепало не лем мном зо студена. Не знам як долго гнеска том трасом потяг іхат, але товды з Любліна выіжджало ся около десятой вечером, а на краківскім двірци было ся деси квадранс по пяті, як добрі тямлю и не было жадного опізніня. Завдякы тому можу повісти, же хоц през хвилю одчул єм на своі скорі, што пережывали зосланці, іхаючы бескресами Сибіру.

Кєд юж раджу о потягах, то признам ся, же мам тиху надію, же росия насправді своіх не залишат и што до єдного забере іх з Украіны до себе. Думам, же скінчыл ся юж час роззсиланя росиян з задачом русифікациі вшыткых народів, а помасісі настає время іхнього повертаня. Сеса война о Украіну порядні заколотила рускыма людми, більшіст з них была (а барз дуже хыбаль ищы єст) цілий час сьвяті переконана, же мирна операция принесе росию аж до них. Жыют з величезном віром в сесе, же там, де они, там росия, де бы не были, там іхня родина. Были стопроцентово пересьвідчены о кінцеві побіді воінів руского царя (так само як старорусине інтернуваны в Талергофі), видят го в путіні. Рускы вышли на верх сьвіта сколомученого війном о Украіну и отверто бесідували впрост до камери украіньского журналіста, же жадной Украіны не є, же то не украіньска, а Божа земля. Хыбаль росияне думают, же вшытко, што Боже, єст рускє – єден Бог, єдна церква, єдна держава. Бесідуют, же всядывал жыют рускы люде, єдны бесідуют по-украіньскы, другы по-білорускы, а більшіст по-рускы, для них росия єст туземном великом руском трійцьом. Кєд ся іх дахто зьвідат, коли ся сеса война скінчыт, бесідуют, же барз скоро, як лем Украінці перестанут забивати росиян. В іхній наррациі о чудо росия не єст наіздником, єй войска приходят до себе по своє, одвоюют тото, што Украінці 30 років тому вкрали в росиі. Не хоче ся вірити, же вірят в сесе, што бесідуют, же в жывы очы можут так брехати и до камеры бесідувати, же украіньскє право мают губоко деси…

Поведінка такых немирных мирян (часом адже невірующых) в голові ся не містит, але ниґда бым не подумал, же сьвященник може вояків вчыти як «молитовно» забивати, Богу прецін немила єст така молитва. Бог не Яцко, не служыт сильнішшому, а хоронит слабшых. Москальский піп толкувал рекрутам, же то війна не биле яка, а, о диво, духовна и свята, з самим антихристом идучым на Святую Русь и на православя (очывидні, думал о росиі и московскым патріархаті, а Святу Русь то росияне нищат). Хыбаль насправді єст юж так, як пророкувала Сибілла. Дідове, спераючы ся на ню, повідали, же придут такы часы, же чорт буде сідил на самім вершку церкви. Пришли, кєд московский кирило (грецкє: κύριος то «пан», «володар») благословляє наіздників, а його священникы вчат вояків як в опорожнений магазинок заряджати новы патроны, жебы трафляли там де треба (а не в воду ци мряку). Чорт в сьвященничы ризы вбраний рускому воякови каже при каждым вкладаным патроні бесідувати: *Пресвятая Богородице спаси нас* (youtube.com/watch?v=K8TIvppyI1M), бо так нібы вчат святийі отці (хыбаль лем сесы з кгб). Іншый єґомосьць «святой» руской церкви (и то гроджений во Львові) перестерігат курсантів, жебы патронів до града борони Боже не заряджали без молитвы. При заряджаню до града каждой цигары так ся мают молити: *Господи помилуй, Господи помилуй, Господи помилуй.* Аджи суґестивні вказувал як з каждым патроном, долгым як цигаро, мают сесе робити (так якбы скорше сам тото робил). Пак замолкл, перекстил ся, усьміхнул и свыснул, што значыло, же град попал там де треба. Довірливо толкувал, же мусят робити так, не зато, же хочут, але зато, же робити такє ім треба, жебы оборонити росию.

В Украіні, осводобожденній од руского мира, не є місця для вшыткых рускых, тых в рясах в першій черзі треба до підставленых вагонів всадити. Най вертают там, одкале пришли, а кєд ся гродили в Украіні, то най идут там, одкаль прислано іхніх предків, адже до росиі. Цікаве, якы вагоны вышле по них іхнє отечество, мали бы быти одповідны для такых нелюди. ●

eprasa.pl 0672f9613a

РЕЦЕНЗІЇ

Квітка Налада, «Кульбаба». – Львів: Видавництво Старого Лева, 2022. – 160 с.

Аліна КУВАЛДІНА

Світ, що захований у «Кульбабі»

«Кульбаба» Квітки Налади – книга доволі нетипова і в певній мірі хаотична, схожа на головоломку, котру хочеться розгадувати. В коротких історіях, що, на перший погляд, не пов'язані між собою, авторка зображує сплетену в одне ціле дійсність. Та нитку, що цю дійсність поєднує, не так просто помітити. Що, тим не менш, робить її зображення лише більш реалістичним.

Книга складається з багатьох маленьких розповідей та різних персонажів, які, на перший погляд, здаються зовсім випадковими. Лише ледве подібні ситуації, деталі і відчуття створюють таке ж ледь вловиме дежавю. Саме воно разом із візією кульбаби перетворює, здавалося б, випадковий набір замальовок в одну цілісну композицію.

Стиль написання «Кульбаби» дуже простий, для когось він навіть може здатися примітивним. У деяких моментах відчувається, що це дебютна публікація авторки. Ця книга не з тих, котрі можуть естетично вразити майстерністю та оригінальністю самого тексту як такого. Хоча він і насичений художніми засобами, різноманітними метафорами і порівняннями, проте вони переважно здаються банальними, але в той же час – інтуїтивно зрозумілими. Тому книга читається швидко і легко, що разом із невеликим розміром дає змогу прочитати її за один вихідний день. Таким чином, стиль написання Квітки Налади може бути плюсом для певної частини читачів, тоді як для іншої частини – вагомим мінусом.

Разом з тим, така простота не відволікає від сенсів, які закладені в текст. Можна сказати, що основна сюжетна лінія «написана» поза ним, і «читати» цю сюжетну лінію – досить цікавий, подекуди трансцендентний, досвід. Сама авторка каже, що образи приходили до неї під час медитації, і вплив східної філософії на цю роботу є помітно відчутним. Хоча Квітка Налада жодного разу прямо не згадує про ідею реінкарнації, проте чим довше читаєш – тим більше схожого помічаєш між непов'язаними між собою героями, котрі живуть в різних суспільствах та часі, тим більше відчуваєш, що вони ніби перероджуються одне в одного. В якийсь момент читання навіть перетворюється на захопливу гру – намагаєшся відгадати, яка саме душа стала тим чи іншим персонажем.

Ця подорож душі до себе справжньої, свого власного шляху і своєї самореалізації – саме вона і є, по суті, сюжетом цієї книги. Герої подекуди ховають свої справжні почуття та емоції, свою власну безпосередність та вразливість за масками жорстокості та байдужості, проте так, як неможливо виполоти всі кульбаби у дворі N, неможливо знищити власну пам'ять і дійсно «замінити» біль або важкість душі на радість чи навіть порожнечу. Душі, як головні персонажі цієї книги через різні часи та тіла, що хаотично з'являються в тексті у схожій до видінь формі, вчаться проживати свій власний досвід і знімати власні маски, приймати справжній вигляд свого обличчя.

«Коли не любиш себе, світло гасне, – розмірковує одна з героїнь книги. – Коли не любиш власної душі, той крихітний діамант тоне у мішурі, в сувоях тканини, якими покриваєш тіло, в пилюці від косметики. Маски починають приростати до обличчя, й людина з часом вже сама не вирізняє, де вона, справжня».

Важливою частиною цього пошуку себе авторка також бачить пошук своєї справи, «сродної праці». Вона не раз прямо наголошує або ж показує через свої історії, що саме люди, котрі роблять свою роботу з любов'ю, – завжди щасливі. Незалежно від професії. Також ми бачимо і протилежну ситуацію – N, котра лише прикидається, що любить вірші, і організовує у себе поетичні читання для підтримання такого собі статусу, виглядає не лише злою, але й, у першу чергу, нещасною.

Загалом книга дуже яскраво малює в уяві образ колеса Сансари, котре зупиняється для читача на випадкових моментах. Ці моменти можна розглядати, можна знаходити в них додаткові сенси. Але найцікавішим лишається зрозуміти механізм і правила руху цього колеса. Цікаво, що одним з таких правил, на яких акцентує авторка, є неможливість за жодних обставин вийти за межі кола іншим способом, аніж через подорож до свого справжнього «Я».

«Від себе втекти неможливо, – каже один з персонажів. – Нема на світі такого місця, нема такого виміру. Можна втекти хіба що з тіла, але що це дасть? Ті ж самі пошуки знову, вся життєва робота – намарне. І гіркий присмак від твого імені на вустах близьких».

Варто зауважити, тут багато релігійних змістів та підтекстів, котрі звертаються не лише до буддистської концепції вищої сили, а й до християнської ідеї єдиного Бога. Це, у свою чергу, може зменшити привабливість «Кульбаби» для читачів, котрі радикально скептично ставляться до будь-якої релігії, однак розширить коло тих, хто цікавиться цією темою.

Важливою частиною тексту є і образ власне кульбаби, котрий то тут, то там виринає поміж сторінок книги, домальовуючи портрети то одних, то інших персонажів. Метафора кульбаби, проста і одночасно сильна, описує кожного зокрема і життя загалом – своєю неприхованою звичайністю, але й беззаперечною красою. Описує вона і цю книгу, котра точно сподобається не всім, але, якщо придивитися, багатьом вдасться нею зачаруватися. ●

eprasa.pl 0672f9613a

ЛИСТ ДО РЕДАКЦІЇ

Василь ШЛЯХТИЧ

Ми багаті в пам'ять свого села

Пробую зрозуміти святість батьківського слова, яке так радувало мене, коли був дитиною. Святість батьківської хати, якої я не бачив, але про яку так солодко говорив мої тато в мої дитячі роки.

Пригадую собі, наче то було вчора.

Він брав мене на коліна і починав говорити тихим голосом про своє минуле солодкими словами, які були зрозумілими для мене, як дитини. Я слухав, а все, що почув, записав у пам'яті. А нині все, що колись почув, стелю в рядках батьківської мови словами рідного Надсяння.

Бувало, що вони входили пам'яттю в час свого дитинства і висловлювали мені минуле своє і родини, яке весь час жило в їхній душі, в їхній пам'яті. Вливали мені любов до всього рідного, яке в них живим було завжди. Як садив сад на підгір'ю своєї ниви, як щепив на принесених з лісу дичках яблуні і груші... Коли про це говорив, потоком сльози плили. Це був доказ любові до рідних земель, до рідної хати, до всього, що рідне, що своє.

Боже, як вони любили свій рідний край, свій рідний Улюч. Про село, яке з димом пішло у 1946 році, міг говорити цілими годинами... Висаджений ним сад здичавів, поріс бур'яном, а з бур'яну повиростали дички нових дерев. Може, на тих дичках колись мудрі люди, дай Боже, щоб свої щепили нові сади. Тато завжди говорили, що наше минуле історія розсудить.

Тато цю свою любов до всього, що рідне, прищепив і моїй, тоді ще дитячій душі, як згадані вище щепи в саду. Прищеплена любов вростає весь час в моє життя, а нині також у життя моїх синів, і я впевнений, що і внуки мої нею жити будуть.

Роки спішать скоро, наче вода Сяном, коли сніги тануть у весняну пору. Ті люди, що знали тата, кажуть, що вони ніколи не були нічиїм ворогом. Вони – чесна людина, чесний українець, правдивий християнин. Тато любили усіх людей. Вигнані з рідного Надсяння в чужину, щоб з часом там пропали і стали німими, а все те, що ми знали про своє рідне, скоро забули... Так не сталося. Ми не пропали. Мова, яку в серці батьки принесли в чужину, і нині є живою в родинах, в свідомих родинах – була, є і буде. Нині всі ті, які повірили своїм батькам, є гордими їхнього великого Я. Є в мені, в родині, в односельчан, скарбниця слів, якими говоримо і розуміємо одне одного. Ми повірили своїм батькам і як вміли, так і говорили в своїй хаті, в чужині «по-свому», бо це було нашим «бути або не бути».

Тому ми і нині багаті в пам'ять, в історію свого села, свого дому. В історію рідного Надсяння...

ОГОЛОШЕННЯ

Повідомляємо колишнім жителям села Довжиця біля Тісної та їхнім нащадкам,

що з'явилася реальна нагода повернути до нашої власності ділянку номер 60/2, де стояла наша церква святого Миколая та прицерковний цвинтар. Ця ділянка разом із ділянкою номер 40/11, на якій був розташований головний цвинтар, може бути основою, наприклад, для створення меморіального сакрально-цвинтарного комплексу. Це завдання на майбутнє. Завдання на сьогодні – зібрати кошти на закупівлю колишньої церковної ділянки.
Теперішній власник ділянки – ґміна Тісна (gmina Cisna). Рада ґміни 29.09.2022 р. ухвалила рішення номер XLVIII/284/2022 про згоду на продаж без тендера цієї ділянки греко-католицькій парафії в Команчі. Вартість ділянки – 26 474,55 злотих. Крім того, до вказаної суми треба додати приблизно 3 тисячі злотих на оплату послуг нотаріуса. З ґміною Тісна погоджено, що фінальний етап закупівлі відбудеться на початку вересня 2023 р.
Дорогі довжичани, там наша 1000-літня історія, там спочивають наші прадіди.
Будьмо гідні цього виклику!

Кошти будемо збирати насамперед на банківський рахунок парафії в Команчі:
Parafia Greckokatolicka pw. Opieki Najświętszej Marii Panny w Komańczy, 38-543 Komańcza,
numer rachunku bankowego:
97 1240 1460 1111 0000 1958 5141
z tytułem wpłaty (opis): darowizna na cele kultu religijnego – Dołżyca.

Можна теж вплачувати гроші готівкою до:
1) Терези Миц з Білого Бору (тел. 504 603 529);
2) Ярослави Гуданич зі Щецінка (тел. 667 999 730);
3) Івана Шахмата (тел. 798 748 008).

Інформацію щодо всіх подробиць можуть надати:
о. Андрій Журав (тел. 512 007 809)
та Іван Шахмат (тел. 798 748 008).

eprasa.pl 0672f9613a

9. ДНІ УКРАЇНСЬКОЇ МУЗИКИ У ВАРШАВІ

Роман Ревакович – художній директор

Програма

3.09.2023 – 19:00
Концертна студія Польського радіо ім. Вітольда Лютославського (вул. Модзелевського 59)

Виконавці:
- Kyiv Piano Duo
- Олександра Зайцева
- Дмитро Таванець

В програмі:
I відділ (фортепіано в 4 руки)
✓ Євген Станкович «Прадавні гірські танці Верховини»
✓ Золтан Алмаші «Карпатська пісня»
✓ Євген Оркін «Im Zwergenland» («У країні гномів»), «Rosa de Barcelona» з циклу «Мозаїки»
✓ Олег Безбородько «Фанфари та фуга»
✓ Богдан Сегін «Ru-um-bambar»
✓ Михайло Швед «Відзвуки»
✓ Мирослав Скорик «Сумний блюз», «Канкан зі старої грамофонної плити»
II відділ (2 фортепіано)
✓ Геннадій Ляшенко «І дзвону дивного звучання, і тріпотіння листя на вітру...»
✓ Ігор Щербаков Баркарола
✓ Богдана Фроляк Сюїта in C
✓ Intrada – Romanza – Toccata – Nocturne
✓ Костянтин Віленський «Танок диявола»

5.09.2023 – 19:00
Концертна студія Польського радіо ім. Вітольда Лютославського (вул. Модзелевського 59)

Виконавці:
- Wrocław Baroque Ensemble
- Анджей Косендяк – диригент

В програмі:
Микола Дилецький (1630?-1690?)
✓ «Реквіяльна літургія» для 8-голосного хору
✓ «Воскресний канон» для 8-голосного хору

10.09.2023 – 18:00
Атріум офісної будівлі SENATOR (вул. Бєлянська 12)

Виконавці:
- Ігор Лещишин – гобой
- Вокальний секстет proMODERN
- Симфонічний оркестр Вроцлавська філармонія NFM (Вроцлав)

Роман Ревакович – диригент
В програмі:
✓ Богдана Фроляк – Концерт для гобоя з оркестром (прем'єра)
✓ Олена Ільницька – «До перемоги» для вокального секстету та оркестру (прем'єра)

9-ті Дні української музики у Варшаві відбуваються при фінансовій підтримці головних партнерів фестивалю – Фонду Most the Most та Банку крайового господарства (BGK), а також міста Варшави, польського Міністерства культури та національної спадщини у співпраці з Національним інститутом музики та танцю і Фонду MAGOVOX.

Партнерами фестивалю є Товариство захисту авторських прав ZAiKS, ESTELL – естетична медицина та стоматологія, Об'єднання українців в Польщі, Фонд Український дім.

Медійну підтримку надають:
2 Програма Польського радіо, Польське радіо для України, Телебачення «Культура», тижневики: «Наше слово», «Тіна», «Пшияцюлка», газета «Україна молода», інтернет-портали: ЗБРУЧ, «Наш вибір», «Укрінформ», «Лівий берег».

Квитки продаватимуться в системі BILETY24
Інформація на сторінці **www.pmv.org.pl**

Пам'ятаймо про Явожно!

Управа гуртка ОУП та парафіяльна душпастирська рада УГКЦ у Катовицях повідомляють, що в суботу, **9 вересня 2023 року, о 10:00 в Явожні,** в лісі біля пам'ятника відбудеться **Божественна Літургія та Панахида в наміренні жертв Центрального табору праці в Явожні.** Сердечно запрошуємо всіх небайдужих до участі у спільній молитві.

Організатори

Наше Слово **Adres:** Redakcja "Nasze Słowo", ul. Kościeliska 7, 03-614 Warszawa, tel.: **biuro redakcji** – tel./fax 22 677-88-10, +48 510-162-854, redaktor naczelny – 22 677-88-11, sekretarz redakcji – 22 677-84-46, redakcja – 22 677-84-45. **E-mail:** redakcja@nasze-slowo.pl, prenumerata@nasze-slowo.pl, ogloszenia@nasze-slowo.pl Internet: www.nasze-slowo.pl **Kolegium Redakcyjne:** Piotr Tyma, Paweł Łoza, Tetiana Daniuczenko, Anastazja Krawczuk. **Zespół redakcyjny: zastępca redaktora naczelnego** – Paweł Łoza, **sekretarz** – Tetiana Daniuczenko, **redaktorzy** – Igor Szczerba (Warszawa), Anna Winnicka (Koszalin), Grzegorz Spodarek (Kętrzyn), Katarzyna Komar-Macyńska (Przemyśl), redaktor stylistyczny – Anna Russu, redaktor techniczny – Olga Michaluk, **biuro redakcji** – Katarzyna Stepan. **Współpracownicy:** Anastazja Krawczuk (Warszawa), Stefan Migus (Olsztyn), Piotr Andrusieczko (Kijów), Ludmiła Łabowicz (Białystok), Olena Humeniuk (Kijów), Adam Wiewiórka (Legnica), Daryna Popil (Warszawa), Władysław Graban (Krynica Zdrój), Piotr Wirchniański (Gładyszów).
Wydawca: Związek Ukraińców w Polsce, ul. Kościeliska 7 03-614 Warszawa, tel.: 22 679-96-77 (sekretariat), E-mail: sekretariat@ukraincy.org.pl, biuro@ukraincy.org.pl Internet: http://ukraincy.org.pl **Fotoskład:** Redakcja „Nasze Słowo" **Druk:** Drukarnia „Efekt". Nakład 2100 egz. Pismo dofinansowano ze środków budżetu państwa Związek Ukraińców w Polsce, ul. Kościeliska 7, 03-614 Warszawa.
Konto bankowe dla wpłat w PLN: 47 1160 2202 0000 0000 5515 6292
Konto bankowe dla wpłat w EURO, CAD: IBAN: PL47 1160 2202 0000 0000 5515 6292 BIC/S.W.I.F.T.: BIGBPLPWXXX Bank Millennium S.A., ul. S. Żaryna 2a, 02-593 Warszawa,
Konto bankowe dla wpłat tylko w USD: IBAN: PL20 1160 2202 0000 0000 5515 6196 BIC/S.W.I.F.T.: BIGBPLPWXXX Bank Millennium S.A., ul. S. Żaryna 2a, 02-593 Warszawa.

Poglądy autorów publikacji nie zawsze są zbieżne z poglądami redakcji. Za wiarygodność faktów odpowiadają autorzy. Redakcja nie zwraca tekstów nie zamówionych oraz zastrzega sobie prawo ich redagowania, skracania i zmiany tytułów. Koresponduje z czytelnikami tylko na łamach tygodnika. Rozpowszechnianie materiałów z „Naszego Słowa" wyłącznie za zgodą redakcji. Za treść ogłoszeń i reklam redakcja nie ponosi odpowiedzialności.

„Nasze Słowo" dostępne jest w oddziałach Poczty Polskiej, w kioskach RUCH-u, w wybranych EMPiK-ach oraz w wydaniu internetowym www.eprasa.pl/news/nasze-slowo.

Prenumerata realizowana przez RUCH S.A.: Zamówienia na prenumeratę można składać bezpośrednio na stronie www.prenumerata.ruch.com.pl Ewentualne pytania prosimy kierować na adres e-mail: prenumerata@ruch.com.pl lub kontaktując się z Centrum Obsługi Klienta „RUCH" pod numerami: 22 693 70 00 lub 801 800 803 – czynne w dni robocze w godzinach 7^{00} – 17^{00}.

Publikacje wyrażają jedynie poglądy autora/ów i nie mogą być utożsamiane z oficjalnym stanowiskiem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji. Статті виражають точку зору авторів і не можуть уособлювати офіційну позицію Міністра внутрішніх справ та адміністрації.

eprasa.pl 0672f9613a

FUNDACJA
Pro Musica Viva

2023

DNI MUZYKI UKRAIŃSKIEJ w WARSZAWIE

ДНІ УКРАЇНСЬКОЇ МУЗИКИ у ВАРШАВІ

eprasa.pl 0672f9613a